

דף כ.

עין משפט א.

או"ח סימן תרפז סעיף א

א. חייב אדם לקרוא המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום ז. ושל הלילה זמנה כל הלילה ח ושל היום זמנה כל היום מנץ החמה ט עד סוף היום י, ואם קראה משעלה עמוד השחר יצא כ.

עין משפט ב.

יו"ד סימן רסב סעיף א

א. אין מלין אלא כשתנץ ל החמה ביום שמיני ללידתו. הגה: מל משעלה עמוד השחר יצא.

א. ב. כל היום כשר מ למילה, אלא שזריזין מקדימין למצוה ומלין מיד בבוקר.

- ז. מימרא דרבי יהושע בן לוי במגילה דף ד', שנאמר אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה וכו', וכתב רש"י שם זכר לנס שהיו זועקין בימי צרתם יומם ולילה. ועיקר קריאתה ביום כמ"ש התוס' בדף ד', וכתב בתשובת נו"ב חלק או"ח סי' מ"א דקריאת הלילה מדרבנן וקריאת היום מדברי קבלה. כה"ח אות ב'. אם שכח לקרוא המגילה בלילה או נאנס אין לה תשלומין, וא"צ לקרותה פעמיים ביום, כ"כ הברכי יוסף. כה"ח אות ג'. ובלילה היינו בצאת הכוכבים.
- ח. אע"ג דזמן ק"ש עד חצות כאן לא גזרו דילמא יבוא ויפשע כיון דחביבה להם קריאתה, ומטעם זה לא אסרו ללמוד לפני קריאתה כמו בבדיקת חמץ, והמ"א כתב דלא גזרו בה כמו ק"ש כיון שעיקר קריאתה ביום. כה"ח אות ו'. ושל לילה זמנה כל הלילה עד עמוד השחר, ודלא כהט"ז שכתב עד הנץ וי"ח החמה, וכתב הא"ר דלכתחלה לא יאחר מחצות לילה. מ"ב אות ג'. וכה"ח אות ז'. גר שנתגייר קודם הנץ החמה פטור מקריאת הלילה דעיקר מצותה ביום.
- ט. הגם שמעלות השחר יום הוא, כיון שאין הכל בקיאין בו צריכין עד הנץ החמה. כ"כ רש"י במגילה כ' ע"א, וכן כתב הר"ן דמהנץ החמה יום ברור הוא, וע"כ כולם שעשו מעמוד השחר יצאו דיום הוא.
- י. היינו עד שקיעת החמה, ואם נמשך עד ביה"ש יקראנה בלא ברכה. מ"ב אות ה'.
- כ. ואם יש קצת אונס יכול לקרותה לכתחלה משעלה עמוד השחר, מ"א סוף סימן תרצ"ב. מ"ב אות ו'.
- ל. ממשנה מגילה דף כ' ע"א, ושבת קל"ב ע"א ודרש לה מפסוק. ואם מל משעלה עמוד השחר יצא, כ"כ הב"י מהמשנה בפ"ב דמגילה, והיינו בשעת הדחק שאם לא ימולו בעמוד השחר, לא יוכלו למולו ביום ח'. ראשון לציון ע"ש.
- מ. מברייתא בפסחים דף ד' ע"א.

אפי' מילה שלא בזמנה אינה אלא ביום ג.

הגה: עבר ומל בלילה, צריך להטיף ממנו דם ברית ביום. ביום.

הגה: מל בתוך ח' ימים וביום, יצא ע.

דף כ:

עין משפט א.

או"ח סימן תרפז פ"א

עין לעיל דף כ. עין משפט א.

עין משפט ג.

או"ח סימן תקפח פ"א

א. זמן תקיעת שופר ביום ולא בלילה ב, ומצותה משעת נץ החמה, ואם תקע משעלה עמוד השחר יצא.

א. ב. שמע מקצת התקיעה קודם שעלה עמוד השחר ומקצתה אחר שעלה עמוד השחר לא יצא ג.

הגה: ואם היה שיעור תקיעה במה ששמע ביום לא יצא, דזה דומה לשמע

ג. מברייתא יבמות ע"ב ע"א וכת"ק.

ד. ונלמד ממה שאמרו דאם מל משעלה עמוד השחר יצא, מכלל דלפני כן בלילה לא יצא, הגאון אות ד'. וכתב הט"ז בס"ק ב' דדברי הרמ"א תמוהין דמשמע שזה חיוב לחזור ולהטיף ממנו דם ברית, וא"כ אפי' בשבת יחזור ויטיף וזה אינו דלא מצינו שיחזור ויטיף בשבת, וא"כ פשוט שאין זה אלא חומרא ובשבת לא יעשה כן.

ועוד הקשה, בסיפא כתב הרמ"א דאם מל בתוך ח' וביום יצא, ומשמע דא"צ אפי' להטיף דם ברית בשמיני, ומאי שנא מרישא דודאי לא עדיף תוך ח' מבלילה, וכן מוכח מסי' רס"ד, דתוך ח' לא הוי מילה כלל ונשאר בצ"ע, והש"ך הסכים בדין דאם מל בתוך ח' חזור ומטיף דם ברית אחרי שמונה, ובזה לא ניתנה שבת לידחות, אבל אם מל בלילה שלא יצא אפי' בדיעבד, י"ל דצריך להטיף ממנו אפי' בשבת. ועיין במ"ש בספר ראשון לציון.

ע. וא"צ להטיף ממנו דם ברית כמו במלו בלילה, וכתב הב"י דשני דינים אלו סותרים זה את זה, ועיין בט"ז ובש"ך ובאות הקודם.

פ. משנה מגילה כ', דכתיב "יום תרועה יהיה לכם". ואם נתעכב עד ביה"ש יתקע בלא ברכה, ואין לתקוע תקיעות רק אחר חזרת הש"ץ וקריאת הס"ת כי כך סדר הדברים ע"פ הסוד. כה"ח אות ה'.

צ. שחסר לו התחלת התקיעה בחיוב. ואסור לאכול קודם התקיעות אם לא שאדם חלש ואין דעתו מיושבת עליו שאז יעשה קידוש ויאכל כזית מזונות כדי שיהיה קידוש במקום סעודה ויעשה זאת בצנעה שלא יקילו בזה. כה"ח אות י"א.

חצי שיעור תקיעה. ועיין עוד בסי' תקפ"ז סעיף ג'.

עין משפט ד.

או"ח סימן תרנב סעיף א

א. מצות לולב ביום ולא בלילה ^ק, וכל היום כשר לנטילת לולב, ומ"מ זריזים מקדימים למצות ונוטלים אותו בבוקר וזמנו משתנן החמה ^ר. ועיקר מצותו בשעת ההלל ^ש.

אם צריך להשכים ^ת לצאת לדרך נוטלו משעלה עמוד השחר.

הגה: והמדקדק יאחזו הלולב בידו כשנכנס מביתו לביהכנ"ס וגם בשעת התפלה ^א, וכן יחזיר אותו לביתו בעצמו כדי לחבב המצוה.

עין משפט ה.

או"ח סימן רפו סעיף א

א. זמן מוסף מיד אחר תפלת שחרית ^ב, ואין לאחרו יותר מסוף שבע

ק. משנה מגילה כ' ע"ב דכתיב ולקחתם לכם "ביום" ולא בלילה. ואם לא נטלו עד ביה"ש ביום הראשון דספיקא דאורייתא נוטלו בביה"ש, אבל בשאר הימים אינו חייב בביה"ש דפטור מספק. כה"ח אות ב' מהר"ן. אבל בביה"ש של יום השביעי דספק יו"ט ואסור בטלטול אסור ליטלו. וה"ה בבין השמשות של ערב שבת בחוה"מ ג"כ אסור ליטלו. כה"ח אות ב'-ג'.

ר. ואם נטלו משעלה עמוד השחר יצא. מ"ב אות ג'. ומ"מ אם אפשר ליטלו גם אחרי הנץ החמה יחזור ויטלנו בלי ברכה.

היה בידו לפני הנץ החמה עד אחרי נץ החמה א"צ להניחו וליטלו שוב, ויצא בעודו בידו. כה"ח אות ו'.

ש. וידי לנענע בהודו ובאנא ה'. קצת מדקדקים ליטול הלולב בסוכה משתנן החמה ואח"כ בשעת ההלל מנענעים, ברכי יוסף בשם השל"ה. כה"ח אות ח' בשם שער הכוונות.

ת. והיינו לדבר מצוה אבל בלי זה לא התירו בדיעבד, כ"כ הטורי אבן במגילה י"ט ע"ב. א. והיום אין נוהגים לאחזו אותו גם בשעת התפלה אבל נוהגין שהוא בעצמו מוליכו לביהכנ"ס ומחזירו. מ"ב אות ו'.

ב. ואומרים "תכנת שבת רצית קרבנותיה" ע"פ אלפא ביתא של תשר"ק ויש בזה סוד בדבר, ומוסיפים אותיות מנצפ"ך והם מ'סיני נ'צטוו צ'ווי פ'עליה כ'ראוי. ועיין כה"ח אות א' משער הכוונות, ושם באות ב' פי' תכנת שבת. אם אין הכרח גדול אין לאחזר קריאת ס"ת אחר תפלת מוסף ע"פ שער הכוונות, כה"ח אות ד'.

והצ"ח בברכות כ"ו ע"א כתב דהנשים פטורות ממוסף מדינא אלא שסיים דמותרות להתפלל, וכ"כ רע"א בתשובה סי' ט' אבל בשואל ומשיב תנינא ח"ב סי' נ"ה כתב דהן חייבות מדינא.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com